



**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum prælatio & quæcunque autoritas seu potestas
dominandi sit à Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

potentia liberi arbitrii, & quod dicit Ansel. quod posse peccare non est libertas, nec pars libertatis. Dicendum quod Anselmus intendit quod non est essentiale libertati posse peccare, alioquin Deus qui peccare non potest, non esset lib. arb. non negat tamen quod potentia lib. arb. in creaturis non sit potens peccare, aut quod posse peccare non sit cum libertate.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum prælatio & quacunq; potestas dominandi sit à Deo.

Secundò queritur vtrum prælatio & quacunq; potestas dominandi sit à Deo. Et videtur quod non, quia quæ à Deo sunt ordinata sunt vt dicitur ad Rom. 13. sed in prælatione vel autoritate dominandi inuenitur mala de ordinario (vt pote quod puer dominatur seni, stultus sapienti) ergo talis prælatio vel dominatio non est à Deo.

2 Itē Osee. 3. dicitur, ipsi repugnaverunt, & non ex me.

3 IN contrarium est, quia in angelis bonis & in hominibus pro statu innocentie nihil fuisse, nisi quod esset à Deo institutum, sed in angelis beatis est prælatio, fuisse etiam in statu innocentie, ergo &c.

4 Ad idem est quod dicitur ad Rom. 13. quod qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, quod non esset nisi prælatio & dominatio essent à Deo ordinata, ergo &c.

5 **R**ESPONSO. Videnda sunt duo. Primum est, quod principaliter queritur, scilicet vtrum omnis prælatio sit à Deo. Secundum erit, vtrum prælatio fuisse in statu innocentie, quia hoc implicatur in argumento.

6 **Q**UANTVM ad primum sciendum quod prælatio est in hominibus ex ordinatione diuina quantum ad debitum, non autem quantum ad eius acquisitionem, vel vsum malum, nisi sicut dictum fuit actus peccatorum esse à Deo, supra dist. 37. quæst. 1. quod patet sic, illud quod est debitum esse in hominibus secundum rectam rationem, est debitum in eis secundum diuinam ordinationem, quia ad hoc rationem indidit hominibus, vt ipsi secundum rectam rationem viuant, sed secundum rectam rationem debitum est prælationem esse inter homines, ergo illud idem debitum est secundum diuinam ordinationem. Maior patet, sed minor probatur, quid illud est secundum rectam rationem in moribus, quod est secundum conformitatem ad bonitatem, quæ est in naturalibus, quia ars imitatur naturam, sed ordo prælationis est secundum conformitatem bonitatis, quæ est in naturalibus, ergo &c. Minor per simile probatur, quia in naturalibus inferiora reguntur per superiora & multitudo per vnum, deniq; vniuersum ad modum exercitus ordinatur sub vno principe, vt dicitur. 12. meta. ergo &c. Item dicit Philoso. 1. politicorum, quod in omni pluralitate ordinata naturale est & expediens, quod vnus principetur, & cætera sint subiecta, ergo in pluralitate hominum debitum est & expediens quod vnus præsit, & cæteri sint subiecti. In hoc autem consistit ordo & ratio prælationis, ergo prælatio est in hominibus secundum debitum rationis & diuinæ ordinationis. Dico tamen quod non semper affectio & vsus prælationis est à Deo, scilicet quando modus perueniendi ad prælationem, vel vsus prælationis iam adeptæ est malus, de quibus intelligitur quod dicitur Osee. 7. ipsi regnaverunt, & non ex me, & quia iudicium est de re sumendum, secundum quod existit cum omnibus circumstantiis, quarum bonitas requiritur ad bonitatem rei, ideo non omnis prælatio est bona, nec à Deo, nisi sicut mala sunt ab eo: & sic patet primum.

7 **D**E secundo, scilicet an in statu innocentie fuisse prælatio, dicendum quod sic, sed non secundum omnem modum. Primum patet, quia vbi in multitudine sunt aliqui apti alios dirigere & promouere in agendis & sciendis, alii autem apti dirigi & promoueri, ibi decet esse ordinem prælationis, sed in statu innocentie, sic fuisse, vt dictum est, nam vnus fuisse plus alio præditi in lumine sapientie in specularibus & practicis, per quem & huiusmodi similes alii minus præditi, dirigi possent & promoueri ad bonum, quare &c. Quod autem non fuisse ibi prælatio secundum omnem modum patet. Præfertur enim aliquis alteri dupliciter. Vno modo referendo eum cui

præest ad propriam vtilitatem, & sic præest dominus seruo, & tyrannus subdito, & iste modus non fuisse in statu innocentie propter duo, primum est, quia iste modus præestendi alii, non est licitus nisi respectu eius quod ad hominem tanquam ad finem ordinatur, sic enim vtrius dominus seruo, scilicet gratia sui, & non serui, sed in statu innocentie non fuisse talis ordo hominis ad hominem, nec ex gratia, nec ex natura, quia tam natura quam gratia ordinant hominem ad Deum tanquam ad finem, non autem hominem ad hominem, ergo in statu innocentie non præfuisse homo homini, tanquam dominus seruo, vel tyrannus subdito, præfuisse tamen isto modo cæteris animalibus, vtendo eis propter se. Post peccatum etiam talis prælatio inter aliquos introducta est vel ex violentia, vel in quantum propter peccatum comparatus est homo iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Secundum patet, quia vnicuique est amabile bonum proprium, & per consequens contristabile est quod bonum proprium tantum cedat alteri, sed nihil tristabile vel poenale fuisse in statu innocentie, ergo nec prælatio, per quæ bonum subditi cedit & ordinatur ad commodum præsentis, talis autem est prælatio domini ad seruum, ergo &c.

8 Alio modo præest aliquis alteri ad bonum illius qui dirigitur, vel ad bonum commune quod fit, vel directe, vel indirecte, scilicet remouendo impedimenta extrinseca, sicut populi à regibus defenduntur, vel infligendo poenas ad correctionem morum. Primum modus fuisse in statu innocentie propter rationem prius dictam, sed secundus non fuisse, quia ante peccatum nihil fuisse quod homini nocere posset, nec voluntas cuiusquam bono contradixisset, propter quod non fuisse opus subditos defendere ab impugnatione aliorum, nec poenas infligere ad correctionem morum. Patet igitur quod debitum est ex diuina ordinatione, quod inter homines sit prælatio, sed executio huius ordinationis per homines plerumque non est à Deo, nisi sicut peccata sunt à Deo.

9 Per hoc patet responsio ad argumentum vtriusque partis.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum Christiani teneantur obedire principibus secularibus.

Theo. 2. 2. q. 10. ar. 10.

Tertio queritur vtrum Christiani teneantur obedire principibus secularibus, & videtur quod non, quia Iac. 1. lex euangelica vocatur lex perfecte libertatis, quod non esset, nisi liberaret ab obedientia cuiusque principis secularis, ergo &c.

2 Item quilibet potest licite recurrere ad iudicium illius cui tenetur obedire, sed Christianis non licet recurrere ad iudicium principum secularium maxime si sint infideles. Vnde Apost. reprehendit. 1. Corin. 6. quosdam qui recurrerant ad iudices seculares infideles, ergo videtur quod Christiani non tenentur obedire principibus secularibus, maxime si sint infideles.

3 IN contrarium est quod dicit Apost. ad Rom. 13. quod omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, & quod loquatur de potestate seculari, patet per illud quod subditur: non enim sine causa gladium portat. Constat autem quod loquitur Christianis, quibus & scribit, ergo Christiani tenentur obedire potestati seculari.

4 **R**ESPONSO. Principum secularium quidam sunt fideles, & quidam infideles, & in vtriusque deducetur questio vtendo vno generali principio per se noto, isto scilicet, quod si Christianus legitime subest potestati seculari certe tenetur obedire in his ad quæ se extendit potestas non solum propter iram, id est, timorem poenæ, sed propter conscientiam, quia non obediendo resistit Dei ordinationi, vt dicitur ad Rom. 13. Primum ergo ostendetur quod Christiani legitime subunt potestati seculari fidelibus. Et secundo inquireretur an legitime subunt potestati seculari infidelibus.

5 **P**RIMUM patet dupliciter: primo sic, illud quod est secundum distamen recte rationis non tollitur per fidem & gratiam, fides enim & gratia non tollunt naturam seu

rationem